

**ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АКАДЕМІКА
СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»**

ФАКУЛЬТЕТ ГЕОГРАФІЇ, ІСТОРІЇ ТА ТУРИЗМУ

КАФЕДРА ІСТОРІЇ, ТЕОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА ТА ФІЛОСОФІЇ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 8 МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ІСТОРИЧНИХ ДИСЦИПЛІН У

ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

ТА ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Освітньо-професійна програма:	СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ІСТОРІЯ ТА ПРАВОЗНАВСТВО)
Рівень вищої освіти:	другий (магістерський)
Спеціальність:	014.03 Середня освіта (Історія)
Галузь знань:	01 Освіта / Педагогіка

Рівне – 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика викладання історичних дисциплін у закладах фахової передвищої освіти та закладах вищої освіти» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Історія та правознавство)» зі спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія), галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка

Розробник: кандидат педагогічних наук, доцент Левдер Андрій Іванович

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри історії, теорії держави і права та філософії

Протокол № 1 від «29» 08 2023 року

Завідувач кафедри Хмелер (Лопецька Н.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Середня освіта (Історія та правознавство)» зі спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія), галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Гарант освітньої програми Хмелер (Лопецька Н.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено навчально-методичною комісією факультету географії, історії та туризму

Протокол № 1 від «29» 08 2023 року

Голова Гігула Т.І. (Гігула Т.І.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

© Левдер А. І., 2023 рік

© Приватний вищий навчальний заклад «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука», 2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка	Обов'язковий освітній компонент	
	спеціальність 014.03 Середня освіта (Історія) Освітньо-професійна програма: «Середня освіта (Історія та правознавство)»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 180		1-й	1-й
		Лекції	
	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	30 год.	12 год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	12 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		120 год.	156 год.
	Вид контролю: екзамен		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика викладання історичних дисциплін у закладах фахової передвищої освіти та закладах вищої освіти» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія) за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Історія та правознавство)».

Мета курсу: теоретична та методична підготовка майбутнього викладача історії до викладання історичних дисциплін у закладах фахової передвищої та вищої освіти, формування предметно-методичної компетентності з історичних дисциплін і навичок організації навчально-виховного процесу з використанням сучасного дидактичного інструменту.

Завдання курсу:

- вивчення методологічних та теоретичних засад історичних дисциплін; новітніх досягнень в галузі педагогіки, методики навчання; задач і змісту сучасної історичної освіти; нормативної бази навчання історичних дисциплін у закладах фахової передвищої та вищої освіти; методів, способів, прийомів навчання предметів, інноваційних прийомів викладання; дослідження творчої спадщини української та зарубіжної методичної думки, цілісне її сприйняття;

- ознайомити здобувачів з теорією і методикою навчання історичних дисциплін, з традиційними і інноваційними методами, прийомами і технологіями навчання; навчити моделювати заняття різних типів і видів, вільно добирати і оперувати методами і прийомами навчання предмету, оптимізуючи навчально-виховний процес;

- вироблення практичних вмінь та навичок, необхідних для забезпечення високої ефективності навчання історичних дисциплін.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувач оволодіває такими компетентностями:

I. Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.

ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення.

II. Фахові компетентності:

ФК2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.

ФК3. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

ФК6. Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу.

III. Компетентності предметних спеціальностей (ПК):

ПК6. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності.

ПК7. Прагнення до саморозвитку та самовдосконалення у науково-педагогічній діяльності, обізнаність у власних силах, здатність до рефлексії та самоаналізу.

Програмні результати навчання:

РН2. Демонструє вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.

РН7. Визначає, аналізує та характеризує педагогічні інновації, демонструє вміння їх практичного застосування у професійній діяльності.

РН8. Описує показники якості педагогічної діяльності, аналізує можливі впливи на них внутрішніх і зовнішніх чинників, визначає індивідуальні професійні потреби, шляхи покращення власної педагогічної майстерності, обирає ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

РН9. Демонструє уміння класифікувати, упорядковувати і узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей та інтегрованого навчання.

ПРН9. Використовувати безпечне освітнє електронне (цифрове) освітнє середовище для організації та управління освітнім процесом (у тому числі під час дистанційного навчання), організації групової взаємодії, зворотного зв'язку, спільного створення електронних (цифрових) освітніх ресурсів.

ПРН11. Застосовувати в педагогічній діяльності наукові методи пізнання, спостерігати, аналізувати, формулювати гіпотези, збирати дані, проводити експерименти, аналізувати та інтерпретувати результати, створювати моделі та вивчати їхню дієвість.

ПРН13. Здатність до практичного застосування нових ідей, пропозицій, освітніх практик з метою цілеспрямованого вдосконалення, безперервного і самоорганізованого навчання.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Теоретичні та методично-професійні дисципліни.

Тема 1. Предмет і завдання курсу.

Визначення змісту і структури нормативних історичних курсів у закладах вищої освіти різних рівнів акредитації. Зв'язок курсу з іншими науками. Державна національна програма реформування вищої освіти.

Література: основна [2,3,16,18,21], допоміжна [24,27,33].

Тема 2. Концепція історичної освіти у закладах вищої освіти.

Основні принципи реалізації концепції історичної освіти у вищій школі. Здобутки і недоліки в реформуванні змісту історичної освіти в вузах України. Основні риси історичної освіти. Структура історичних знань студентів.

Література: основна [1,3,6,8,12,21], допоміжна [24,27,33].

Тема 3. Процес навчання історії та його закономірності.

Навчання як один з видів суспільної діяльності. Викладання і навчання – основні елементи навчального процесу. Закономірності і логіка навчального процесу. Структурні елементи процесу навчання і зв'язок між ними.

Література: основна [2,4,7,8,10,15,17,21], допоміжна [24,25,35].

Тема 4. Закономірності, принципи і правила навчання історії у закладах вищої освіти.

Співвідношення закономірностей, принципів і правил. Система принципів і їхній взаємозв'язок. Система правил, творчий характер їх застосування.

Література: основна [2,3,7,8,21], допоміжна [24,26,30,35].

Тема 5. Методи та засоби викладання історичних дисциплін.

Класифікація методів навчання. Суть і зміст методів навчання. Взаємозв'язок методів і рівнів засвоєння студентами змісту історичних та правознавчих курсів. Роль методів навчання у формуванні творчого мислення студентів. Проблема оптимізації методів навчання історії. Дидактичні функції засобів навчання. Умови ефективного застосування засобів навчання. Види унаочнення. Технічні засоби навчання. Проблеми комп'ютеризації навчального процесу.

Література: основна [3,7,8,10,11,16,21], допоміжна [24,25,31,32].

Змістовий модуль 2. Організаційно-методичні засади викладання фахових дисциплін.

Тема 6. Види і форми організації навчального процесу.

Види навчання, їх характеристика. Організаційні форми навчання та їх суспільність. Основні вимоги до лекцій практичних занять, консультацій, самостійної роботи студентів. Організація наукової роботи студентів, навчальних і переддипломних практик. Перспективи розвитку видів і форм навчального процесу.

Література: основна [2,3,7,8,10,12,16,21], допоміжна [24,25,26,27,28,29,30].

Тема 7. Основні вимоги до лекцій у закладах вищої освіти. Підготовка і проведення практичного заняття.

Лекція – як один з основних видів навчальних занять у закладах вищої освіти. Обсяг і методика курсу лекцій. Лекційні потоки. Вимоги до лектора закладу вищої освіти. Вимоги до оформлення та представлення лекції. Основні складові лекції. Види лекцій. Права й обов'язки лектора щодо читання курсу лекцій. Дидактична мета практичного заняття. Підготовка викладача до проведення практичного заняття. Семінар, спецсемінар. Оцінювання участі студентів у практичних та семінарських заняттях.

Література: основна [2,3,7,8,10,12,16,21], допоміжна [24,25,26,27].

Тема 8. Особливості методики викладання історичних дисциплін у закладах фахової передвищої освіти.

Закономірності, принципи і правила навчання історії у закладах фахової передвищої освіти. Методи та прийоми навчання історичних дисциплін. Методи та засоби перевірки знань, умінь та навичок, форми контролю у закладах фахової передвищої освіти. Організаційні форми і види навчального процесу у закладах фахової передвищої освіти. Самостійна та індивідуальна робота здобувачів фахової передвищої освіти.

Література: основна [2,3,12,18], допоміжна [24, 28,29,30].

Тема 9. Організація самостійної роботи студентів.

Роль і місце самостійної роботи у засвоєнні студентом навчального матеріалу. Співвідношення обсягів аудиторних занять і самостійної роботи студентів. Забезпечення самостійної роботи студентів навчально-методичними засобами. Роль викладача в організації самостійної роботи студента.

Література: основна [2,3,7,8,10,15,17,21], допоміжна [26,27,29,31,32].

Тема 10. Організація наукової роботи студентів.

Роль і місце наукової роботи в системі навчальної діяльності студента. Матеріально-методичне забезпечення наукової діяльності студентів. Студентське наукове товариство. Керівництво курсовими, дипломними роботами.

Література: основна [2,3,16,18,21], допоміжна [27,33].

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теоретичні та методично-професійні дисципліни.												
Тема 1. Предмет і завдання курсу.	18	3	3	-	-	12	18	1	2	-	-	15
Тема 2. Концепція історичної освіти у закладах вищої освіти.	18	3	3	-	-	12	18	1	2	-	-	15
Тема 3. Процес навчання історії та його закономірності.	18	3	3	-	-	12	18	2	2	-	-	14
Тема 4. Закономірності, принципи і правила навчання історії у	18	3	3	-	-	12	18	1	-	-	-	17

закладах вищої освіти.												
Тема 5. Методи та засоби викладання історичних дисциплін.	18	3	3	-	-	12	18	1	-	-	-	17
Змістовий модуль 2. Організаційно-методичні засади викладання фахових дисциплін.												
Тема 6. Види і форми організації навчального процесу.	18	3	3	-	-	12	18	1	2	-	-	15
Тема 7. Основні вимоги до лекцій у закладах вищої освіти. Підготовка і проведення практичного заняття.	18	3	3	-	-	12	18	1	2	-	-	15
Тема 8. Особливості методики викладання історичних дисциплін у закладах фахової передвищої освіти.	18	3	3	-	-	12	18	2	2	-	-	14
Тема 9. Організація самостійної роботи студентів.	18	3	2	-	-	12	18	1	-	-	-	17
Тема 10. Організація наукової роботи студентів.	18	3	2	-	-	12	18	1	-	-	-	17
Усього	180	30	30	-	-	120	150	12	12	-	-	156

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет і завдання курсу.	3/2
2	Концепція історичної освіти у закладах вищої освіти.	3/2
3	Процес навчання історії та його закономірності.	3/2
4	Закономірності, принципи і правила навчання історії у закладах вищої освіти.	3/-
5	Методи та засоби викладання історичних дисциплін.	3/-
6	Види і форми організації навчального процесу.	3/2
7	Основні вимоги до лекцій у закладах вищої освіти. Підготовка і проведення практичного заняття.	3/2
8	Особливості методики викладання історичних дисциплін у закладах фахової передвищої освіти.	3/2
9	Організація самостійної роботи студентів.	3/-
10	Організація наукової роботи студентів.	3/-
	Разом	30/12

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Змістовий модуль 1. Теоретичні та методично-професійні дисципліни.	
1	Тема 1. Предмет і завдання курсу.	12/15
2	Тема 2. Концепція історичної освіти у закладах вищої освіти.	12/15
3	Тема 3. Процес навчання історії та його закономірності.	12/14
4	Тема 4. Закономірності, принципи і правила навчання історії у закладах вищої освіти.	12/17
5	Тема 5. Методи та засоби викладання історичних дисциплін.	12/17
	Змістовий модуль 2. Організаційно-методичні засади викладання фахових дисциплін.	
6	Тема 6. Види і форми організації навчального процесу.	12/15
7	Тема 7. Основні вимоги до лекцій у закладах вищої освіти. Підготовка і проведення практичного заняття.	12/15
8	Тема 8. Особливості методики викладання історичних дисциплін у закладах фахової передвищої освіти.	12/14
9	Тема 9. Організація самостійної роботи студентів.	12/17
10	Тема 10. Організація наукової роботи студентів.	12/17
	Разом	120/156

7. Завдання для опрацювання тем дисципліни

Назва теми	Зміст завдання для опрацювання тем дисципліни	Форми контролю	Література	Кількість

				балів
Змістовий модуль 1. Теоретичні та методично-професійні дисципліни.				
Тема 1. Предмет і завдання курсу.	Анотація матеріалу. Вивчення основних визначень і термінів.	Представлення анотованого матеріалу. Усне опитування.	основна [2,3,16,18,21], допоміжна [24,27,28, 33]	6
Тема 2. Концепція історичної освіти у закладах вищої освіти.	Самостійне опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань практичної №2	Здача виконаних практичних завдань з захистом теоретичних положень	основна [1,3,6,8,12,21], допоміжна [24,27,28, 33], інформаційні ресурси [1-12]	6
Тема 3. Процес навчання історії та його закономірності.	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання практичної №3	Здача виконаних практичних завдань. Усне опитування.	основна [2,3,8,14,21], допоміжна [24,26,33,36], інформаційні ресурси [1-12]	6
Тема 4. Закономірності, принципи і правила навчання історії у закладах вищої освіти.	Анотація матеріалу. Вивчення основних визначень і термінів	Представлення анотованого матеріалу. Тести.	основна [2,3,8,14,21] допоміжна [24,26,33,36]	6
Тема 5. Методи та засоби викладання історичних дисциплін.	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання практичної №5 Підготовка та захист контрольної роботи.	Здача виконаних практичних завдань з захистом теоретичних положень	основна [2,3,7,8,9,16,17] допоміжна [24,27,28,30], інформаційні ресурси [1-8]	6
Змістовий модуль 2. Організаційно-методичні засади викладання фахових дисциплін.				
Тема 6. Види і форми організації навчального процесу.	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання практичної №6	Здача виконаних практичних завдань з захистом теоретичних положень	основна [2,3,7,8,10,12,16 21] допоміжна [24,25,35], інформаційні ресурси [1-8]	6
Тема 7. Основні вимоги до лекцій у закладах вищої освіти. Підготовка і проведення	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання практичної №7	Здача виконаних практичних завдань з захистом теоретичних положень	основна [2,3,7,8,10,12,16 21] допоміжна [24,25,35],	6

практичного заняття.			інформаційні ресурси [1-8]	
Тема 8. Особливості методики викладання історичних дисциплін у закладах фахової передвищої освіти.	Анотація матеріалу за темою.	Представлення анотованого матеріалу. Усне опитування.	основна [2,3,12,18], допоміжна [24, 28,29,30].	6
Тема 9. Організація самостійної роботи студентів.	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання практичної №9	Здача виконаних практичних завдань. Усне опитування.	основна [2,3,7,8,10,12,16 21] допоміжна [24,25,26,27]	6
Тема 10. Організація наукової роботи студентів.	Анотація матеріалу за темою. Виконання практичної №10 Підготовка доповіді з висвітленням проблеми.	Здача виконаних практичних завдань. Тести.	основна [2,3,7,8,10,12,16 21] допоміжна [24,25,26,27] інформаційні ресурси [1-8]	6

Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання з курсу «Методика викладання історичних дисциплін у закладах фахової передвищої освіти та закладах вищої освіти» – це вид науково-дослідної роботи здобувача, що містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, що виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Орієнтовна структура індивідуального завдання: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.

Форми контролю: представлення власних індивідуальних завдань у формі рефератів, проєктів.

1. Підготовка та захист контрольної роботи.
2. Підготовка доповіді з висвітленням проблеми.

8. Методи навчання

У процесі вивчення дисципліни «Методика викладання історичних дисциплін у закладах фахової передвищої освіти та закладах вищої освіти» застосовуються такі методи навчання:

- словесні методи навчання, пояснювально-ілюстративний метод із використанням мультимедійних презентацій під час викладу лекційного матеріалу;
- бесіда з елементами дискусії, ситуативний підхід, бесіда за «круглим столом»,

«питання-відповідь»;

- проблемно-пошуковий та евристичний (диспут) методи навчання;
- дослідницький метод під час виконання самостійної роботи;
- практичні методи навчання: вправи, задачі, кейси, есе тощо;
- наочні методи навчання: демонстрація, ілюстрація, презентація, навчальні фільми, використання Jamboard, відеолекції.

9. Методи контролю

При вивченні студентами курсу «Методика викладання історичних дисциплін у закладах фахової передвищої освіти та закладах вищої освіти» застосовуються такі методи контролю:

- поточне (усне) опитування, дискусійне обговорення проблем на практичних заняттях;
- поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів, експрес-контролю тощо, перевірки результатів виконання різноманітних індивідуальних завдань тощо;
- контроль самостійної роботи, представлення презентацій;
- індивідуальне та фронтальне опитування;
- поточне тестування;
- аналіз та оцінювання результатів навчання;
- тестовий підсумковий контроль.

10. Питання гарантованого рівня знань здобувачів вищої освіти

1. Концепція кредитно-модульного навчання.
2. Предмет, мета і завдання вивчення «Методики викладання історичних дисциплін у закладах фахової передвищої освіти та закладах вищої освіти».
3. Індивідуальна робота студентів та її форми.
4. Типи вищих навчальних закладів. Особливості статусу дослідницького університету.
5. Дидактичні ігри при вивченні історичних дисциплін у закладах вищої освіти.
6. Мета Болонського процесу та його принципи.
7. Організація проблемного навчання.
8. Проблеми адаптації вищої освіти в Україні до Болонського процесу.
9. Навчальний план та навчальна програма.
10. Стратегічні напрями розвитку освіти передбачені Законом України «Про вищу освіту».
11. Організація захисту звітів з педагогічної практики.
12. Робоча навчальна програма з дисципліни. Її зміст і призначення.
13. Дистанційна система освіти та її характерні риси.
14. Навчальна робота кафедри.
15. Форми залучення студентів до індивідуальної роботи.
16. Методика організації й проведення лабораторних занять з історії.
17. Мета й завдання курсової, бакалаврської й магістерської робіт.
18. Обов'язки наукового керівника й студента при написанні курсової, бакалаврської та магістерської робіт.
19. Організація самостійної роботи студентів та її форми.
20. Методична робота кафедри.
21. Критерії оцінювання якості проведення семінарських занять.
22. Функції, права і обов'язки куратора академічної групи.

23. Державна атестація з історії у закладах вищої освіти: підготовка, організація та проведення.
24. Обов'язки завідуючого кафедри.
25. Організація проведення стажування магістрантів.
26. Навчальне навантаження викладача і його види. Індивідуальний робочий план.
27. Організація педагогічної практики майбутніх фахівців.
28. Структура курсової, бакалаврської й магістерської робіт та вимоги до змісту їх складових систем.
29. Критерії оцінювання знань студентів з історичних дисциплін на іспиті.
30. Організація та методика проведення семінарських занять.
31. Розробка рейтингової шкали оцінки, адаптованої до «ECTS».
32. Основні складові лекції та методичні вимоги до них.
33. Організація складання іспитів і заліків. Оцінювання студентів за системою «ECTS».
34. Організація та методика проведення семінарського заняття в активній формі.
35. Види навчально-пізнавальної діяльності студентів.
36. Навчально-методичний комплекс за спеціальністю «Історія» і його складові. Вимоги до навчально-методичного забезпечення викладання дисципліни.
37. Методичні основи організації тестової форми перевірки знань студентів у закладах вищої освіти.
38. Організація праці викладача історичних дисциплін у закладах вищої освіти.
39. Формування змісту навчальних модулів.
40. Організація аудиторної роботи з студентами.
41. Кейсовий метод викладання історичних дисциплін у закладах вищої освіти.
42. Рівні та ступені вищої освіти.
43. Основні етапи розробки тексту лекції та підготовка лектора до її читання.
44. Стандарти освітньої діяльності та вищої освіти.
45. Права й обов'язки керівника педагогічної практики.
46. Навчальний план, його структура і порядок реалізації. Графік навчального процесу.
47. Ділові ігри, як форми проведення семінарських і практичних занять.
48. Участь викладачів кафедри у контролі за якістю навчально-виховного процесу.
49. Методичні принципи читання лекції.
50. Лекція як основна форма проведення занять. Види лекцій.
51. Захист курсової, бакалаврської й магістерської робіт.
52. Роль і місце проблемної лекції.
53. Інноваційні педагогічні технології активізації навчання.
54. Критерії оцінювання лекційної майстерності.
55. Організація навчально-дослідної роботи студентів з історії та її завдання.
56. Організація та методика проведення практичних занять.
57. Основні традиційні форми вхідного, поточного й проміжного контролю.
58. Критерії оцінювання якості проведення іспитів і заліків.
59. Оформлення наукового апарату курсової, бакалаврської й магістерської робіт.
60. Педагогічний вплив на розвиток творчої особистості.
61. Класифікації методів навчання.
62. Форми роботи кафедри.
63. Робоча навчальна програма.
64. Наукова робота кафедри.
65. Конспектування лекції. Організація індивідуальної роботи студента при конспектуванні лекції.
66. Використання технічних засобів, комп'ютерів й інформаційних систем під час семінарських і практичних занять.

67. Написання тексту курсової, бакалаврської й магістерської робіт та вимоги до нього.
68. Підготовка курсової, бакалаврської й магістерської роботи до захисту.
69. Закономірності, принципи і правила навчання історії у закладах фахової передвищої освіти.
70. Форми навчально-дослідної роботи студентів.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	40	100

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Студент виявляє особливі творчі здібності, глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміє аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку; застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач; володіє вмінням надавати чітку аргументовану відповідь на поставленні питання	відмінно
82-89	B	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи, надає лаконічну відповідь майже на всі поставленні питання; самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	добре
74-81	C	Студент вміє оперувати необхідним колом понять та категорій; узагальнювати та систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві	
64-73	D	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, слабке їх застосування при розв'язанні практичних завдань; аналізує навчальний матеріал за допомогою викладача, надає мало аргументовані відповіді, виправляє не всі помилки, значна кількість яких є суттєвими	задовільно
60-63	E	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні	

		вищому за початковий, проте має фрагментарне уявлення про деякі поняття та категорії курсу; надає неповне висвітлення змісту питань; має недостатнє вміння зробити аргументовані висновки; відповіді містять значну кількість недоліків і помилок	
35-59	FX	Студент не опанував значну частину матеріалу курсу; не володіє понятійним апаратом; не опрацював базову та допоміжну літературу. Мова не виразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею. Практичні навички на рівні розпізнавання	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно; допускає суттєві помилки у відповідях на питання, не вміє застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних завдань	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

1. Посібники.
2. Опорний конспект лекцій по всіх темах курсу, у тому числі і для самостійного вивчення в електронному вигляді (навчальна платформа Moodle).
3. Завдання та методичні рекомендації до виконання практичних робіт (навчальна платформа Moodle).
4. Пакети контрольних завдань для підсумкового контролю (навчальна платформа Moodle).

13. Рекомендована література

Основна:

1. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи: Навч.-методичний посібник для викладачів, аспірантів, студентів вищ. навч. закладів. К.: Кондор, 2008.-272 с.
2. Закон України «Про вищу освіту». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#>
3. Гончарова Н.О. Методика викладання історії у вищій школі: Навчальний посібник. Харків, 2009.
4. Горохівський П.І. Вивчення курсу «Методика викладання історичних дисциплін у вищій школі». Умань, 2013.
5. Ельбрехт О.М. Педагогіка вищої школи: Модульний лекційно-практичний курс: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів/ Європейський університет. К.: "Європ.ун-ту", 2005.78 с. Бібліогр.: С.76.
6. Кіцак В.М. Особливості тестового контролю знань студентів у межах змістових модулів // Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу. Тернопіль, 2005. Ч. 3.
7. Котляр Р.В. й ін. Студент у вузі: Методичні рекомендації по організації навчальної та самостійної роботи студентів. Миколаїв, 2002.
8. Козаков В.А. Самостійна робота студентів як дидактична робота. Київ.: НМК ВО, 1990. 61 с.
9. Лисенко В., Зазимко Д., Кліх Л. Валідні тести як метод контролю якості професійної підготовки фахівців у ВНЗ // Вища освіта України. 2012. № 2.
10. Малихін О. В. Організація самостійної навчальної діяльності студентів вищих педагогічних закладів: теоретико-методичний аспект: монографія. Кривий Ріг, 2009.

11. Микитюк О.М. Становлення та розвиток науково-дослідної роботи у вищих педагогічних закладах України (історико-педагогічний аспект)/ М-во освіти і науки України. Х.: "ОВС", 2003. 272 с.
12. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: Навч. посіб. для студ. магістратури економ. спец. вищ. навч. закладів / Мін-во освіти і науки України; Харківській нецїональний аграрний університет імя В.В.Докучаєва.- К.: ЦУЛ, 2007. 232 с. Бібліогр.: С.220-222.
13. Нісімчук А.С. Сучасні педагогічні технології: Навч. посібник для студ. пед. вузів / А.С.Нісімчук, О.С.Падалка, О.Т.Шпак. К.: ВЦ "Просвіта"; ПВА "Книга Пам'яті України", 2000. 366 с.
14. Савенко В. В. Завдання та зміст лекцій з історії відповідно до вимог Болонського процесу // Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу. Тернопіль, 2005. Ч. 3.
15. Сич О.І. Про викладання історії у вищій школі // Укр. іст. жур. 1998. № 5
16. Шляхтун П. П. Методика викладання соціально-гуманітарних дисциплін: Навчальний посібник. К., 2011
17. Галахер Кармел Викладання історії в контексті сприяння демократичним цінностям і терпимості. К., 1998.
18. Козак Н.Л. Університетська освіта: Навчальний посібник/ Н.Л.Козак, І.М.Шоробура. Л.: Новий Світ-2000, 2011.180 с.
19. Курилів Валентина. Методика викладання історії: Навч. посібник. Львів; Торонто: Світ, 2003.
20. Левітас Ф.Л., Салата О.О. Методика викладання історії. Посібник учителя. Х.: Основа, 2006. 96 с.
21. Пометун О.І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук. метод. посібник. К.: Видавництво А.С.К., 2004.
22. Підготовка майбутнього вчителя до впровадження педагогічних технологій: Навчальний посібник / За ред. І.Я. Зязюна, О.М. Пехоти. К.: Вид. А.С.К., 2003. 240 с.
23. Українська історична дидактика. Міжнародний діалог. К., 2000.

Допоміжна:

24. Баханов К.О. Дослідницька робота учнів на уроках історії. -Х.: Вид. гр."Основа", 2004.
25. Баханов К.О. Лабораторно-практичні роботи у викладанні історії України. -К.: Генеза, 1996.
26. Демиденко Т.В., Магдик О.П. Удосконалення змісту і методів викладання шкільних історичних дисциплін // Історія України. 2001. №41.
27. Житник Б.О. Методичний poradник: Форми і методи навчання. Х.: Основа, 2005.
28. Іванченко В.В. Тенденції та особливості формування історичної культури молоді в сучасних умовах // Грані. 2003. №3. С. 3 - 7.
28. Історія для громадянина. Методичний посібник для вчителів / Горбатенко В. та ін. Львів, 2003. 136с.
29. Комаров В.О. Методичні умови формування історичного мислення старшокласників. Кривий Ріг, 1995.
30. Левітас Ф.Л., Салата О.О. Професіограма вчителя історії // Історія та правознавство. - 2006. №19 -21. С. 27 - 32.
31. Мокрогуз О.П. Іноваційні технології на уроках історії. Х.: Основа, 2005.
32. Проект концепції історичної освіти середньої загальноосвітньої 12 – річної школи. Розробники: І. Мішина, Л. Жарова. // Історія в школах України. 2002 р., №1.
33. Тематичне оцінювання досягнень учнів на уроках історії // Історія в школі. 2001. № 2. С. 7 - 9.
34. Українська історична дидактика: Міжнародний діалог: Зб. Наук. статей. К.: Генеза, 2000.
35. Фідря О. Методологія історії та формування хронологічних і просторових компетенцій учнів // Історія в школі. №3. 2003. С.18-23

36. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. К.: Знання - Прес, 2003.

14. Інформаційні ресурси

1. <https://classroom.google.com/c/MTc3MTEzMjQ1MTM1?cjc=sakan7p>
2. <http://www.novadoba.org.ua>
3. <http://ostriv.in.ua/>
4. <http://zakon.rada.gov.ua>
5. <http://users.kpi.kharkov.ua>
6. <http://www.library.edu-ua.net>
7. <http://www.ukr-orthodox.rv.ua>
8. <http://www.mon.gov.ua>